

31992L0066

5.9.1992

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 260/1

DIREKTIVA SVETA 92/66/EGS
z dne 14. julija 1992
o uvedbi ukrepov Skupnosti za nadzor atipične kokoške kuge

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 43 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker je perutnina navedena v Prilogi II Pogodbe in ker predstavlja trženje perutnine pomemben vir dohodka za kmečko prebivalstvo;

ker je treba določiti ukrepe za nadzor na ravni Skupnosti, ki bi se izvajali v primeru izbruha atipične kokoške kuge, da se zagotovi razvoj področja perutninarstva in prispeva k izboljšanju zdravstvenega varstva živali v Skupnosti;

ker je nadalje treba določiti minimalne ukrepe Skupnosti za nadzor nad atipično kokoško kugo, ki bi veljali za nekatere druge vrste;

ker lahko izbruh atipične kokoške kuge hitro dobi epizootske razsežnosti, kar lahko povzroči tolikšno smrtnost in motnje, da pride do močnega zmanjšanja donosnosti celotnega kmetovanja ali perutninarstva;

ker je treba ukrepati takoj, ko se posumi na prisotnost bolezni, tako da se lahko ob potrditvi njene prisotnosti izvedejo takojšnji in učinkoviti ukrepi nadzora; ker morajo pristojni organi takšne ukrepe prirediti glede na to, ali država izvaja program preventivnega cepljenja na svojem celotnem ozemlju ali njegovem delu ali ne;

ker je treba takoj ob izbruhu preprečiti kakršno koli širjenje bolezni z natančnim spremljanjem premikov živali in uporabe proizvodov, ki bi lahko bili kontaminirani, in če je to primerno, s cepljenjem;

ker je treba diagnostiko bolezni opraviti pod pokroviteljstvom pristojnih nacionalnih laboratorijev, katerih usklajevanje mora zagotoviti referenčni laboratorij Skupnosti;

ker je treba poskrbeti, da države članice, ki izvajajo cepljenje, pripravijo načrte cepljenja ter o njih obvestijo Komisijo in preostale države članice;

ker velja v primeru pojava atipične kokoške kuge člen 4 Odločbe Sveta 90/424/EGS z dne 26. junija 1990 o izdatkih na področju veterine ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ UL C 146, 5.6.1991, str. 12.

⁽²⁾ UL C 280, 28.10.1991, str. 174.

⁽³⁾ UL C 339, 31.12.1991, str. 14.

⁽⁴⁾ UL L 224, 18.8.1990, str. 19; spremenjena z Odločbo 91/133/EGS (UL L 66, 13.3.1991, str. 18).

ker je primerno, da se sprejetje potrebnih ukrepov za izvajanje poveri Komisiji,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Brez poseganja v predpise Skupnosti, ki urejajo trgovanje med državami članicami Skupnosti, opredeljuje ta direktiva ukrepe Skupnosti za nadzor, ki se uporabijo v primeru izbruha atipične kokoške kuge pri:

- (a) perutnini;
- (b) tekmovalnih golobih in drugih pticah, ki se gojijo v ujetništvu.

Direktiva se ne uporablja, če se odkrije atipična kokoška kuga pri prostoživečih divjih pticah; v tem primeru zadevna država članica Komisijo obvesti o kakršnih koli izvedenih ukrepih.

Člen 2

Za namen te direktive se uporabljajo opredelitve iz člena 2 Direktive Sveta 90/539/EGS z dne 15. oktobra 1990 o pogojih za zdravstveno varstvo živali, ki veljajo za trgovanje znotraj Skupnosti s perutnino in valilnimi jajci ter njihov uvoz iz tretjih držav ⁽¹⁾.

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve:

- (a) „okužena perutnina“ pomeni katero koli perutnino:
  - pri kateri je bila uradno potrjena prisotnost atipične kokoške kuge po preiskavi v odobrenem laboratoriju, ali
  - pri kateri so v primeru drugega in nadaljnjih izbruhov prisotni klinični simptomi ali postmortalne spremembe, ki ustrezajo atipični kokoški kugi;
- (b) „perutnina, za katero se sumi, da je okužena“ pomeni katero koli perutnino, ki kaže klinične znake ali postmortalne spremembe, po katerih bi se lahko utemeljeno sumilo na prisotnost atipične kokoške kuge;
- (c) „perutnina, za katero se sumi, da je kontaminirana“ pomeni katero koli perutnino, ki bi lahko bila neposredno ali

⁽¹⁾ UL L 303, 31.10.1990, str. 6; nazadnje spremenjena z Direktivo 91/496/EGS (UL L 268, 24.9.1991, str. 56).

posredno izpostavljena virusu atipične kokoške kuge;

- (d) „pomije“ pomeni odpadke iz kuhinj, restavracij ali, če je primerno, iz industrijskih panog, v katerih se uporablja meso;
- (e) „pristojni organ“ pomeni pristojni organ v smislu člena 2(6) Direktive 90/425/EGS ⁽²⁾;
- (f) „uradni veterinar“ pomeni veterinarja, ki ga imenuje pristojni organ;
- (g) „tekmovalni golob“ pomeni katerega koli goloba, ki se prevaža ali je namenjen za prevoz iz svojega golobnjaka z namenom izpustitve, da bi prosto letel nazaj v svoj golobnjak ali proti kateremu koli drugemu cilju;
- (h) „golobnjak“ pomeni kateri koli objekt, ki se uporablja za nastanitev ali vzrejo tekmovalnih golobov.

Člen 3

Države članice zagotovijo obvezno in takojšnje obveščanje pristojnega organa o sumu prisotnosti atipične kokoške kuge.

Člen 4

1. Države članice zagotovijo, da uradni veterinar v primeru suma okužbe ali kontaminacije perutnine na gospodarstvu z atipično kokoško kugo nemudoma sproži uradne preiskovalne postopke za potrditev ali izključitev prisotnosti bolezni in zlasti da odvzame ali poskrbi za odvzem vzorcev, ki so potrebni za laboratorijske preiskave.

2. Ob prijavi suma okužbe pristojni organ za gospodarstvo takoj odredi uradni nadzor in še posebej zahteva:

- (a) da se izdelata evidenca vseh kategorij perutnine na gospodarstvu, v kateri je za vsako kategorijo vodeno število poginulih ptic, ptic, ki kažejo klinične znake, in ptic, ki znakov bolezni ne kažejo. Evidenca se sproti dopolnjuje, da zajame živali, izvaljene ali poginule med obdobjem, v katerem obstaja sum. Podatki v evidenci morajo biti posodobljeni, se na zahtevo predložiti in jih je možno ob vsakem obisku preveriti;
- (b) da je vsa perutnina na gospodarstvu zaprta v prostorih, v katerih je uhlevljena ali zaprta na katerem drugem mestu, kjer se lahko osami in kjer nima stika z drugo perutnino;

⁽²⁾ Direktiva Sveta 90/425/EGS z dne 26. junija 1990 o veterinarskih in zootehničnih pregledih, ki se zaradi vzpostavitve notranjega trga izvajajo v trgovini znotraj Skupnosti z nekaterimi živimi živalmi in proizvodi (UL L 224, 18.8.1990, str. 29); nazadnje spremenjena z Direktivo 91/496/EGS (UL L 268, 24.9.1991, str. 56).

- (c) da nobena perutnina na gospodarstvo ne pride in ga ne zapusti;
- (d) da mora kakršne koli premike
- oseb, drugih živali in vozil na gospodarstvo ali z njega,
  - mesa ali trupel perutnine, živalske krme, opreme, odpadkov, iztrebkov, gnoja, stelje ali česar koli drugega, kar bi lahko prenašalo atipično kokošjo kugo, dovoliti pristojni organ;
- (e) da nobena jajca ne zapustijo gospodarstva, z izjemo jajc, ki so poslana neposredno proizvodnemu obratu z dovoljenjem za proizvodnjo in/ali predelavo jajčnih proizvodov iz člena 6(1) Direktive 89/437/EGS⁽¹⁾, in ki se prevažajo z dovoljenjem, ki ga izda pristojni organ. Takšno dovoljenje mora ustrezati zahtevam iz Priloge 1;
- (f) da se na vhodih in izhodih gospodarstva in zgradb, v katerih je nastanjena perutnina, namestijo ustrezna sredstva za razkuževanje;
- (g) da se opravi epizootiološka poizvedba v skladu s členom 7.
3. Do uveljavitve uradnih ukrepov iz odstavka 2 mora lastnik ali rejec katere koli perutnine, za katero obstaja sum bolezni, opraviti vse razumne ukrepe, razen (g) iz navedenega odstavka, za zagotavljanje skladnosti z odstavkom 2.
4. Pristojni organ lahko odredi katerega koli od ukrepov, določenih v odstavku 2, za druga gospodarstva, če njihov položaj, konfiguracija ali stiki z gospodarstvom, na katerem obstaja sum bolezni, pomenijo razlog za sum možne kontaminacije.
5. Ukrepi iz odstavkov 1 in 2 se ne preklicajo, dokler suma atipične kokošje kuge ne ovrže uradni veterinar.
- (b) katera koli snov ali odpadki, kot je živalska krma, stelja ali gnoj, ki bi lahko bila kontaminirana, se uniči ali ustrezno obdelava. Ta obdelava, ki se opravi v skladu z navodili uradnega veterinarja, mora zagotavljati uničenje vsega prisotnega virusa atipične kokošje kuge;
- (c) če je bila perutnina z gospodarstva med domnevno inkubacijsko dobo bolezni zaklana, je treba meso te perutnine, če je le mogoče, izslediti in uničiti;
- (d) valilna jajca, izležena med domnevno inkubacijsko dobo, ki so bila odnesena z gospodarstva, se izsledijo in uničijo; za perutnino, ki se je iz jajc že izvalila, se odredi uradni nadzor; konzumna jajca, izležena med domnevno inkubacijsko dobo, ki so zapustila gospodarstvo, se, če je le mogoče, izsledijo in uničijo, razen če so bila prej ustrezno razkužena;
- (e) po izvedbi postopkov iz (a) in (b) se zgradbe, v katerih je bila nastanjena perutnina, njihova okolica, vozila, uporabljena za prevoz, in vsa oprema, ki bi lahko bila kontaminirana, očistijo in razkužijo v skladu z določbami člena 11;
- (f) na gospodarstvo se ne sme vnašati perutnine še najmanj 21 dni po izvedbi postopkov iz (e);
- (g) opravi se epizootiološka poizvedba v skladu s členom 7.
2. Pristojni organ lahko razširi katerega koli od ukrepov, določenih v odstavku 1, na druga sosednja gospodarstva, če njihov položaj, konfiguracija ali stiki z gospodarstvom, na katerem je bila bolezen potrjena, pomenijo razlog za sum možne kontaminacije.
3. Če se izolira sev virusa atipične kokošje kuge, ki ima ICPI (indeks intracerebralne patogenosti) večji kot 0,7 in manjši kot 1,2, iz jate perutnine, ki ne kaže nobenih kliničnih znakov atipične kokošje kuge, in je bilo v referenčnem laboratoriju Skupnosti, navedenem v členu 15, dokazano, da izhaja zadevni izolat virusa iz atenuiranega živega cepiva proti atipični kokošji kugi, lahko pristojni organ dovoli odstopanje od zahtev pod (a) do (f) iz odstavka 1, pod pogojem, da se na zadevnem gospodarstvu za 30 dni uvede uradni nadzor, in mora zlasti zahtevati:
- da se izvajajo določbe člena 4(2)(a), (b), (d), (e) in (f),
  - da ne sme nobena perutnina zapustiti gospodarstva, razen za neposreden prevoz v klavnico, ki jo določi pristojni organ.

Člen 5

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organ ob uradni potrditvi prisotnosti atipične kokošje kuge pri perutnini na gospodarstvu, poleg ukrepov iz člena 4(2), zahteva izvajanje naslednjih ukrepov:

- (a) vsa perutnina na gospodarstvu mora biti nemudoma pokončana na kraju samem. Poginulo ali pokončano perutnino in vsa jajca se uniči. Ti postopki se izvedejo na način, ki kar najbolj zmanjša nevarnost širjenja bolezni;

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 89/437/EGS z dne 20. junija 1989 o higieni in problemih zdravstvenega varstva, ki vplivajo na proizvodnjo in dajanje na trg jajčnih proizvodov (UL L 272, 22.7.1989, str. 87); spremenjena z Direktivo 89/662/EGS (UL L 395, 30.12.1989, str. 13).

Pristojni organ, ki je odgovoren za to klavnico, mora biti obveščen o namenu, da se perutnino pošlje tja za zakol in takoj ob prihodu v klavnico je treba to perutnino nastaniti in klati ločeno od druge perutnine.

4. Sveže meso perutnine iz odstavka (3) tega člena mora imeti oznako o zdravstveni ustreznosti, določeno v členu 5(1) Direktive 91/494/EGS.

5. Določbe iz odstavka 3 so predmet revizije, ki upošteva razvoj znanstvenega raziskovanja, s ciljem sprejetja usklajenih pravil za uporabo cepiv proti atipični kokošji kugi v Skupnosti.

Člen 6

Pri gospodarstvih, na katerih sta dve ali več ločenih jat, lahko pristojni organ v skladu z merili, ki jih je s postopkom iz člena 25 določila Komisija, za zdrave jate na okuženem gospodarstvu odobri odstopanje od zahtev člena 5(1) pod pogojem, da je uradni veterinar potrdil način reje kot tak, da so jate popolnoma ločene, kar zadeva prostore, gojenje in krmljenje, tako da se virus ne more razširiti z ene jate na drugo.

Člen 7

1. Epizootiološka poizvedba obravnava:

- trajanje obdobja, med katerim bi lahko bila atipična kokošja kuga prisotna na gospodarstvu ali v golobnjaku;
- morebitni izvor atipične kokošje kuge na gospodarstvu ali v golobnjaku in določitev drugih gospodarstev ali golobnjakov, v katerih so perutnina, golobi ali druge ptice, gojene v ujetništvu, ki bi lahko bile okužene ali kontaminirane iz istega izvora;
- premike ljudi, perutnine, golobov ali drugih v ujetništvu gojenih ptic, drugih živali, vozil, jajc, mesa, trupel in kakršne koli opreme ali snovi, ki bi lahko prenašala virus atipične kokošje kuge na zadevno gospodarstvo ali v golobnjak ali iz njega.

2. Da bi se omogočilo celovito usklajevanje vseh ukrepov, ki so potrebni za zagotavljanje čim hitrejšega izkoreninjenja atipične kokošje kuge, in za namene izvajanja epizootiološke poizvedbe se ustanovi enota za krizne primere.

Splošna pravila o nacionalni enoti za krizne primere in kriznih enotah Skupnosti določi Svet z kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 8

1. Če ima uradni veterinar razlog za sum, da je bila perutnina na katerem koli gospodarstvu zaradi premikov oseb, živali, vozil ali na kateri koli drug način kontaminirana, se tem gospodarstvom v skladu z odstavkom 2 odredi uradni nadzor.

2. Namen uradnega nadzora je takojšnje odkritje kakršnega koli suma atipične kokošje kuge, štetje perutnine, spremljanje njenih premikov, in če je to potrebno, izvedba ukrepov, določenih v odstavku 3.

3. Ko je za gospodarstvo odrejen uradni nadzor po odstavkih 1 in 2, pristojni organ prepove premike perutnine z gospodarstva, razen z namenom neposrednega prevoza v klavnico pod uradnim nadzorom z namenom takojšnjega zakola. Pred izdajo takšnega dovoljenja mora uradni veterinar opraviti klinični pregled vse perutnine in izključiti prisotnost atipične kokošje kuge na gospodarstvu. Omejitve premikov, navedene v tem členu, se uvedejo za obdobje 21 dni od zadnjega dne možne kontaminacije; morajo pa veljati najmanj za obdobje sedmih dni.

4. Če pristojni organ meni, da razmere to dovoljujejo, lahko ukrepe iz tega člena omeji na del gospodarstva in perutnino na njem pod pogojem, da je bila ta perutnina vhlavljen, rejena in hranjena popolnoma ločeno in da jo je oskrbovalo drugo osebje.

5. Če ima uradni veterinar razlog za sum, da so tekmovalni golobi ali kateri koli golobnjak kontaminirani z virusom atipične kokošje kuge, ukrene vse potrebno za zagotovitev, da se za golobnjak odredijo omejitve, vključno s prepovedjo kakršnih koli premikov tekmovalnih golobov zunaj golobnjaka za 21 dni.

Člen 9

1. Ko je pri perutnini uradno potrjena diagnoza atipične kokošje kuge, države članice poskrbijo, da pristojni organ okrog okuženega gospodarstva določi okuženo območje s polmerom najmanj tri kilometre, ki je znotraj ogroženega območja s polmerom najmanj 10 kilometrov. Določitev teh območij mora upoštevati geografske, upravne, ekološke in epizootiološke dejavnike, povezane z atipično kokošjo kugo, ter ureditve za spremljanje in nadzor.

2. Ukrepi na okuženem območju vključujejo:
- (a) popis vseh gospodarstev s perutnino na tem območju;
  - (b) redne obiske vseh gospodarstev s perutnino, klinične preglede te perutnine, ki po potrebi vključujejo odvzeme vzorcev za laboratorijske preiskave; o obiskih in ugotovitvah je treba voditi evidenco;
  - (c) zadrževanje vse perutnine v prostorih, v katerih je vhlavljen, ali na drugem mestu, kjer se lahko osami;
  - (d) uporaba ustreznih metod razkuževanja na vhodih in izhodih gospodarstva;
  - (e) nadzor premikov oseb, ki delajo s perutnino, trupel perutnine, jajc in vozil, ki prevažajo perutnino, trupla ali jajca na tem območju; na splošno se prevoz perutnine prepove, razen tranzita po glavnih cestah ali železnici;
  - (f) prepoved premikov perutnine in valilnih jajc z gospodarstva, na katerem se redijo, razen če pristojni organ dovoli prevoz:
    - (i) perutnine za takojšen zakol v klavnico, najbolje znotraj okuženega območja, ali če to ni mogoče, v klavnico zunaj okuženega območja, ki jo določi pristojni organ. Tako perutninsko meso mora biti označeno s posebno oznako o zdravstveni ustreznosti, ki je določena v členu 5(1) Direktive 91/494/EGS⁽¹⁾;
    - (ii) enodnevnih piščancev ali kokošk, ki so tik pred nesenjem, na gospodarstvo na ogroženem območju, na katerem ni druge perutnine. Vendar pa se državam članicam, ki ne morejo omogočiti prevoza enodnevnih piščancev ali kokošk, ki so tik pred nesenjem, na gospodarstvo na ogroženem območju, v skladu s postopkom iz člena 25, dovoli, da omogočijo prevoz navedenih piščancev in kokošk na gospodarstvo zunaj ogroženega območja. Na zgoraj navedena gospodarstva se mora uvesti uradni nadzor v skladu s členom 8(2);
    - (iii) valilnih jajc v valilnico, ki jo določi pristojni organ; pred prevozom morajo biti jajca in njihova embalaža razkuženi.
- Premiki, ki jih dovoljujejo (i), (ii) in (iii), se opravijo neposredno in pod uradnim nadzorom. Dovolijo se šele, ko uradni veterinar opravi veterinarsko kontrolo gospodarstva. Prevozna sredstva morajo biti pred uporabo in po njej očiščena in razkužena;
- (g) prepoved odstranjevanja ali raztresanja stelje ali gnoja perutnine brez dovoljenja;
- (h) prepoved sejmov, razstav in drugega zbiranja perutnine ali drugih ptic.
3. Ukrepi na okuženem območju se izvajajo še vsaj 21 dni po predhodnih postopkih čiščenja in dezinfekcije na okuženem gospodarstvu, ki se opravijo v skladu s členom 11. Okuženo območje je od takrat dalje del ogroženega območja.
4. Ukrepi na ogroženem območju vključujejo:
- (a) popis vseh gospodarstev s perutnino na tem območju;
  - (b) nadzor premikov perutnine in valilnih jajc na tem območju;
  - (c) prepoved premikov perutnine iz območja v prvih 15 dneh, razen neposrednega prevoza v klavnico zunaj ogroženega območja, ki jo določi pristojni organ. Tako perutninsko meso mora biti označeno s posebno oznako o zdravstveni ustreznosti, ki je določena v členu 5 Direktive 91/494/EGS;
  - (d) prepoved premikov valilnih jajc iz ogroženega območja, razen transporta v valilnico, ki jo določi pristojni organ. Pred prevozom morajo biti jajca in njihova embalaža razkuženi;
  - (e) prepoved premikov uporabljene stelje ali gnoja perutnine iz tega območja;
  - (f) prepoved sejmov, razstav in drugega zbiranja perutnine in drugih ptic;
  - (g) prepoved prevoza perutnine, razen prevoza po glavnih cestah ali železnici, brez poseganja v določbi (a) in (b).
5. Ukrepi na ogroženem območju se izvajajo še vsaj 30 dni po predhodnih postopkih čiščenja in dezinfekcije na okuženem gospodarstvu, ki se opravijo v skladu s členom 11.
6. Če sta območji na ozemlju več kot ene države članice, pristojni organi zadevnih držav članic sodelujejo pri določitvi območij, opisanih v odstavku 1. Če pa je to potrebno, se okuženo in ogroženo območje določita s postopkom iz člena 25.

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 91/494/EGS z dne 26. junija 1991 o pogojih zdravstvenega varstva živali, ki urejajo trgovino s svežim perutninskim mesom med državami članicami ES in uvoz svežega perutninskega mesa iz tretjih držav (UL L 268, 24.9.1991, str. 35).

7. Če se z epizootiološko poizvedbo iz člena 7 potrdi, da je izbruh povzročila okužba, pri kateri ni dokazov o lateralnem širjenju, se lahko s postopkom iz člena 25 zmanjša velikost in trajanje okuženih in ogroženih območij.

Člen 10

Države članice zagotovijo:

- (a) da pristojni organ določi ukrepe, ki jim omogočajo sledenje premikov jajc, perutnine in v ujetništvu gojenih ptic;
- (b) da mora lastnik ali rejec perutnine in/ali tekmovalnih golobov in/ali v ujetništvu gojenih ptic pristojnemu organu na vsakršno zahtevo tega organa posredovati podatke o perutnini in jajcih, ki na njegovo gospodarstvo prihajajo ali ga zapuščajo, kakor tudi podatke o tekmah ali razstavah, na katerih so sodelovali tekmovalni golobi;
- (c) da lahko vse osebe, ki se ukvarjajo s prevozom ali trženjem perutnine, jajc, tekmovalnih golobov in v ujetništvu gojenih ptic pristojnemu organu predajo podatke o premikih perutnine, jajc, tekmovalnih golobov in v ujetništvu gojenih ptic, ki so jih prevažale ali tržile, z vsemi podrobnostmi.

Člen 11

Države članice zagotovijo:

- (a) da razkužila, ki bi se morala uporabljati, in njihove koncentracije uradno odobri pristojni organ;
- (b) da se postopki čiščenja in razkuževanja izvajajo pod uradnim nadzorom, v skladu z:
  - (i) navodili uradnega veterinarja;
  - (ii) postopkom za čiščenje in razkuževanje okuženega gospodarstva, določenim v Prilogi II.

Člen 12

Odvzem vzorcev in laboratorijske preiskave na prisotnost virusa atipične kokošje kuge se opravijo v skladu s Prilogo III.

Člen 13

Države članice poskrbijo, da pristojni organ izvede vse potrebne ukrepe za obveščanje oseb na okuženih in ogroženih območju o omejitvah, ki so v veljavi, in opravi vse potrebno za ustrezno izvajanje zadevnih ukrepov.

Člen 14

1. Države članice poskrbijo, da je v vsaki državi članici določen:

- (a) nacionalni laboratorij s stalno opremo in strokovnjaki, ki omogoča popolno antigensko in biološko tipiziranje virusa atipične kokošje kuge ob vsakem času in potrditev rezultatov, dobljenih v regionalnih diagnostičnih laboratorijih;
- (b) nacionalni laboratorij, v katerem se testirajo reagenti, ki se uporabljajo v regionalnih laboratorijih;
- (c) nacionalni inštitut ali laboratorij, v katerem se lahko testira učinkovitost, potentnost in čistost cepiv, ki so dovoljena za preventivno rabo v državi ali skladiščena za uporabo v nujnih primerih.

2. Nacionalni laboratoriji, naštetih v Prilogi IV, so odgovorni za usklajevanje standardov in diagnostičnih metod, uporabo reagentov in testiranje cepiv.

3. Nacionalni laboratoriji, naštetih v Prilogi IV, so odgovorni za usklajevanje standardov in diagnostičnih metod, ki se uporabljajo v vsakem diagnostičnem laboratoriju za atipično kokošjo kugo v državi članici. Zato:

- (a) lahko nacionalnim laboratorijem dobavljajo diagnostične reagente;
- (b) nadzorujejo kakovost vseh diagnostičnih reagentov, ki se uporabljajo v tej državi članici;
- (c) poskrbijo za periodično izvajanje primerjalnih testov;
- (d) hranijo izolate virusa atipične kokošje kuge iz primerov, ki so bili potrjeni v tej državi članici;
- (e) poskrbijo za potrditev pozitivnih rezultatov, ki so jih dobili regionalni diagnostični laboratoriji.

4. Nacionalni laboratoriji, naštetih v Prilogi IV, se povežejo z referenčnim laboratorijem Skupnosti, navedenim v členu 15.

Člen 15

Referenčni laboratorij Skupnosti za atipično kokošjo kugo je naveden v Prilogi V. Brez poseganja v določbe Odločbe 90/424/EGS⁽¹⁾ in zlasti člena 28 Odločbe, so pooblastila in dolžnosti laboratorija takšne, kot jih določa navedena priloga.

⁽¹⁾ UL L 224, 18.8.1990, str. 19.

Člen 16

1. Države članice zagotovijo:

- (a) da se lahko v profilaktične namene ali kot dopolnitev ukrepom nadzora, ki se izvajajo pri pojavu bolezni, uporablja cepljenje proti atipični kokošji kugi s cepivi, ki jih dovoli pristojni organ;
- (b) da so edina dovoljena cepiva tista, ki so od pristojnega organa države članice, v kateri se cepivo uporablja, dobila dovoljenje za promet.

2. Nadaljnja merila za uporabo cepiv proti atipični kokošji kugi se lahko določijo v skladu s postopkom iz člena 25.

Člen 17

1. Država članica, v kateri se izvaja prostovoljno ali obvezno preventivno cepljenje proti atipični kokošji kugi, o tem obvesti Komisijo in preostale države članice.

2. Podatki, ki se predložijo v skladu z odstavkom 1, morajo specificirati:

- lastnosti in sestavo cepiva, ki naj bi se uporabljalo;
- postopke za nadzor distribucije, shranjevanja in uporabe cepiv;
- vrste in kategorije perutnine, ki se bodo cepile;
- območja, na katerih se cepljenje lahko izvaja ali se izvaja;
- razloge za izvajanje cepljenja.

3. Države članice lahko poskrbijo za določitev programa cepljenja tekmovalnih golobov. V tem primeru morajo o tem obvestiti Komisijo. Brez poseganja v tak program države članice zagotovijo, da organizatorji tekem in razstav ukrenejo vse potrebno, da lahko na tekmah in razstavah sodelujejo samo tekmovalni golobi, ki so bili cepljeni proti atipični kokošji kugi.

4. Natančna pravila za uporabo tega člena, zlasti glede meril, ki jih je treba sprejeti, in morebitna odstopanja, ki se lahko dovolijo z upoštevanjem zdravstvenega statusa držav članic, se

določijo v skladu s postopkom iz člena 25.

Člen 18

1. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organ ob potrditvi atipične kokošje kuge, kot dopolnilo drugih ukrepov nadzora iz te uredbe določi del ozemlja in obdobje, v katerem se pod uradnim nadzorom opravi takojšnje in sistematično cepljenje (cepljenje v nujnih primerih) izbranih vrst perutnine. Država članica, ki uporablja cepljenje v nujnih primerih, v okviru Stalnega veterinarskega odbora, ustanovljenega s Sklepom 68/361/EGS⁽¹⁾, Komisijo in druge države članice obvesti o stanju glede atipične kokošje kuge in o programu cepljenja v nujnih primerih.

2. V primeru iz odstavka 1 je prepovedano cepljenje ali ponovno cepljenje perutnine na gospodarstvu, ki je predmet omejitev iz člena 4.

3. V primeru iz odstavka 1:

- (a) izbrane vrste perutnine se čim prej cepijo;
- (b) vso perutnino izbranih vrst, ki je izvaljena na gospodarstvu v območju cepljenja ali tja prepeljana, je treba cepiti ali je morala biti cepljena;
- (c) med postopkom cepljenja iz odstavka 1 mora vsa perutnina izbranih vrst, ki se goji na gospodarstvih v območju cepljenja, tam tudi ostati, razen:
- enodnevnih piščancev, ki se premaknejo na gospodarstvo znotraj območja cepljenja, na katerem bodo cepljeni;
  - perutnine, ki se prepelje neposredno v klavnico za takojšnji zakol. Če je klavnica zunaj območja cepljenja, se premike perutnine dovoli samo po veterinarski kontroli gospodarstva, ki jo opravi uradni veterinar;
- (d) ko se postopki cepljenja iz (a) opravijo, se lahko dovoli premike iz območja cepljenja za:
- enodnevne piščance, namenjene za proizvodnjo mesa, ki se lahko premaknejo na gospodarstvo, na katerem bodo cepljeni; zadevno gospodarstvo mora biti do zakola te perutnine pod nadzorom;
  - perutnino, ki je bila cepljena več kot 21 dni prej in je namenjena za takojšnji zakol;

⁽¹⁾ UL L 255, 18.10.1968, str. 23.

— valilna jajca, ki izvirajo iz perutnine za razplod, cepljene najmanj 21 dni prej; jajca in njihovo embalažo je treba pred premiki razkužiti.

4. Ukrepi iz (b) in (d) odstavka 3 se uporabijo za obdobje treh mesecev po dokončanju postopkov cepljenja iz odstavka 1; lahko se jih podaljša za eno ali več dodatnih trimesečnih obdobj.

5. Z odstopanjem od (a) in (b) odstavka 3 lahko pristojni organ določene jate s posebno znanstveno vrednostjo izvzame iz sistematskega cepljenja, pod pogojem, da ukrene vse potrebno za zaščito njihovega zdravja in jih redno kontrolira s serološkimi preiskavami.

6. Komisija sledi razvoju stanja bolezni in lahko po potrebi v skladu s postopkom iz člena 25 sprejme odločitve, zlasti v zvezi z nadzorom premikov in cepljenja.

Člen 19

1. Države članice poskrbijo, da uradni veterinar ob sumu okužbe golobov pismonoš ali v ujetništvu gojenih ptic z atipično kokošjo kugo nemudoma sproži uradne preiskovalne postopke za potrditev ali prijavo prisotnosti bolezni; predvsem odvzame ustrezne vzorce za laboratorijsko preiskavo ali poskrbi za njihov odvzem.

2. Uradni organ takoj ob prijavi suma uvede na gospodarstvu ali golobnjaku uradni nadzor, tako da noben golob ali v ujetništvu gojena ptica in nič, kar bi lahko preneslo atipično kokošjo kugo, ne sme zapustiti golobnjaka ali gospodarstva.

3. Ukrepi iz odstavkov 1 in 2 se ne prekličejo, dokler suma atipične kokošje kuge ne ovrže uradni veterinar.

4. Pristojni organ takoj ob uradni potrditvi prisotnosti atipične kokošje kuge med drugim ukaže:

(a) izvedbo ukrepov za nadzor in izkoreninjenje iz člena 5(1)(a), (b), (e) in (f) za golobe pismonoše ali v ujetništvu gojene ptice in golobnjake, okužene z atipično kokošjo kugo; ali

(b) najmanj

(i) prepoved premikov golobov ali v ujetništvu gojenih ptic zunaj golobnjakov ali gospodarstev za najmanj 60 dni po izginotju kliničnih znakov atipične kokošje kuge;

(ii) uničenje ali obdelavo kakršnih koli materialov ali odpadkov, ki bi lahko bili kontaminirani. Obdelava mora zagotavljati uničenje katerega koli prisotnega virusa atipične kokošje kuge in vseh odpadkov, ki so se nabrali v 60-dnevnem obdobju iz (i);

(c) epizootiološko poizvedbo v skladu s členom 7.

5. V obsegu, potrebnem za ustrezno uporabo določb iz tega člena, predajo države članice Komisiji v Stalnem veterinarskem odboru podatke o stanju bolezni in uporabljenih ukrepih nadzora, v skladu z vzorcem iz Priloge VI.

Člen 20

1. Uporaba pomij, ki izvirajo iz mednarodnih prevoznih sredstev, kot so ladje, kopenska vozila ali letala, se prepove za krmljenje perutnine; takšne pomije se zberejo in uničijo pod uradnim nadzorom.

2. Uporaba drugih pomij kot tistih, ki so opredeljene v odstavku 1, ali ostankov perutnine se lahko dovoli za krmljenje perutnine samo po toplotni obdelavi v ustreznih obratih, ki zagotavlja, da se bolezen ne prenaša in da se virus atipične kokošje kuge uniči.

3. Komisija po potrebi v skladu s postopkom iz člena 25 določi natančna pravila za izvajanje odstavka 2.

Člen 21

1. Vsaka država članica pripravi načrt ukrepov v primeru izbruha bolezni, v katerem so določeni nacionalni ukrepi, ki se izvajajo v primeru izbruha atipične kokošje kuge.

Ta načrt mora omogočati dostop do sredstev, opreme, osebja in vsega drugega ustreznega materiala, potrebnega za hitro in učinkovito izkoreninjenje izbruha. Podajati mora natančno navedbo potreb po cepivu, ki jih vsaka država članica pojmuje za potrebne pri cepljenju v nujnih primerih.

2. Merila, ki se uporabijo za pripravo načrta, so določena v Prilogi VII.

3. Načrti, pripravljani v skladu z merili, naštetimi v Prilogi VII, se predložijo Komisiji najkasneje šest mesecev po začetku uporabe te direktive.

4. Komisija načrte pregleda in ugotovi, ali ti omogočajo doseganje zelenih ciljev ter priporoči zadevni državi članici kakršne koli potrebne spremembe, zlasti za zagotavljanje skladnosti načrtov z načrti drugih držav članic.

Komisija odobri načrte, po potrebi spremenjene, v skladu s postopkom, določenim v členu 25.

Načrti se lahko naknadno v skladu z istim postopkom spremenijo ali dopolnijo, da se upošteva sprememba stanja.

Člen 22

Izvedenci komisije lahko, v sodelovanju s pristojnimi organi in če je to potrebno za zagotavljanje enotnega izvajanja te direktive, opravljajo preglede na kraju samem. V ta namen lahko pregledajo reprezentativen delež obratov in se prepričajo, ali pristojni organi preverjajo, ali ti obrati izpolnjujejo zahteve te direktive. Komisija obvesti države članice o rezultatih izvedenih pregledov.

Država članica, na katere ozemlju se izvaja pregled, zagotovi izvedencem pri opravljanju njihovih dolžnosti vso potrebno pomoč.

Splošni pogoji za izvajanje tega člena se določijo v skladu s postopkom, določenim v členu 25.

Člen 23

Podrobni pogoji, ki urejajo finančni prispevek Skupnosti za ukrepe, povezane z izvajanjem te direktive, so določeni v Odločbi 90/424/EGS.

Člen 24

Priloge spremeni Svet, kot in kadar je to potrebno, z kvalificirano večino na predlog Komisije, še zlasti zaradi upoštevanja razvoja na področju raziskav in diagnostičnih postopkov.

Člen 25

1. Če je treba uporabiti postopek iz tega člena, predsednik Stalnega veterinarskega odbora, ustanovljenega s Sklepom 68/361/EGS, v nadaljnjem besedilu „Odbor“, o tem na svojo lastno pobudo ali na zahtevo predstavnika države članice takoj obvesti Odbor.

2. Predstavniki Komisije predloži Odboru osnutek ukrepov, ki jih je treba sprejeti. Odbor predloži svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga predsednik lahko določi glede na nujnost zadeve.

Mnenje se poda z večino, določeno s členom 148(2) Pogodbe, za sklepe, ki jih mora Svet sprejeti na predlog Komisije. Glasovi posameznih držav članic v Odboru se ponderirajo na način, opredeljen v navedenem členu. Predsednik ne glasuje.

3. (a) Komisija sprejme načrtovane ukrepe, če so v skladu z mnenjem Odbora.

(b) Če načrtovani ukrepi niso skladni z mnenjem Odbora ali če mnenje Odbora ni bilo predloženo, Komisija nemudoma predloži Svetu svoj predlog glede ukrepov, ki jih je treba izvesti. Svet odloča s kvalificirano večino.

Če po izteku roka treh mesecev od datuma, ko so mu bili predloženi ukrepi, Svet ne ukrepa, Komisija sprejme predlagane ukrepe, razen če je Svet navedene ukrepe zavrnil z navadno večino.

Člen 26

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo pred 1. oktobrom 1993. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 27

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 14. julija 1992

Za Svet
Predsednik
J. GUMMER

PRILOGA I

DOVOLJENJE ZA ODNAŠANJE JAJC Z GOSPODARSTVA, ZA KATERO VELJAJO POGOJI IZ ČLENA 4(2)(e) TE DIREKTIVE

Dovoljenje, ki ga po določbah člena 4(2)(e) izda pristojni organ, za prevoz jajc s sumljivega gospodarstva v proizvodni obrat, ki ima dovoljenje za proizvodnjo in predelavo jajčnih izdelkov v skladu z določbami člena 6(1) Direktive 89/437/EGS, v nadaljnjem besedilu obrat, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da se dovoli odnašanje jajc iz sumljivega podjetja, morajo jajca:
  - (a) ustrezati zahtevam iz poglavja IV Priloge k Direktivi 89/437/EGS;
  - (b) biti poslana iz sumljivega podjetja neposredno v določen obrat; vsako pošiljko mora pred odpremo zapečatiti uradni veterinar, ki nadzoruje sumljivo gospodarstvo in mora ostati med prevozom do določenega obrata zapečaten.
2. uradni veterinar sumljivega podjetja o nameri pošiljanja jajc obvesti pristojni organ določenega obrata;
3. pristojni organ, odgovoren za določen obrat, zagotovi:
  - (a) da se jajca, omenjena v 1(b), od trenutka dostave do predelave hranijo ločeno od drugih jajc;
  - (b) da se lupine takih jajc štejejo za snov z velikim tveganjem, v skladu s členom 2(2) Direktive 90/667/EGS ⁽¹⁾ in se obravnavajo v skladu z zahtevami poglavja II omenjene direktive;
  - (c) da se embalaža, vozila, uporabljena za prevoz jajc, omenjenih v 1(b), in vsi prostori, ki pridejo v stik z jajci, očistijo in razkužijo na tak način, da se uniči ves virus atipične kokošje kuge;
  - (d) da se o vseh pošiljkah predelanih jajc obvesti uradnega veterinarja, ki nadzoruje sumljivo gospodarstvo.

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 90/667/EGS z dne 27. novembra 1990 o veterinarskih pravilih za odstranjevanje in predelavo živalskih odpadkov, za njihovo dajanje na trg in za preprečevanje pojavnosti povzročiteljev bolezni v krmilih živalskega ali ribjega izvora in o spremembi Direktive 90/425/EGS (UL L 363, 27.12.1990, str. 51).

PRILOGA II

POSTOPEK ZA ČIŠČENJE IN RAZKUŽEVANJE OKUŽENEGA GOSPODARSTVA

I. Predhodno čiščenje in razkuževanje

- (a) Takoj po odstranitvi trupel perutnine za uničenje je potrebno dele gospodarstva, na katerih je bivala perutnina in katere koli dele drugih zgradb, dvorišč in podobno, ki so bili med pokončevanjem ali postmortalnimi pregledi kontaminirani, poškropiti z razkužili, odobrenimi za uporabo v skladu s členom 11 te direktive.
- (b) Vsa tkiva perutnine ali jajca, ki bi lahko kontaminirala zgradbe, dvorišča, opremo in podobno, je treba pazljivo zbrati in uničiti skupaj s trupli.
- (c) Uporabljeno razkužilo mora ostati na površini najmanj 24 ur.

II. Končno čiščenje in razkuževanje

- (a) Maščoba in umazanija se odstrani z vseh površin z uporabo sredstva za razmaščevanje in opere z vodo.
- (b) Po pranju z vodo, opisanem v (a), se ponovno poškropi razkužilo.
- (c) Po sedmih dneh je potrebno prostore obdelati s sredstvom za razmaščevanje, sprati s hladno vodo, poškropiti z razkužilom in ponovno sprati z vodo.
- (d) Uporabljeno steljo in gnoj je treba obdelati z metodo, ki uniči virus. Ta metoda mora vključevati vsaj enega izmed naslednjih postopkov:
  - (i) sežig ali obdelava s paro pri temperaturi 70 °C;
  - (ii) zakopati dovolj globoko, da se prepreči dostop škodljivcem in divjim pticam;
  - (iii) zložiti na kup in vlažiti (če je to potrebno za pospeševanje fermentacije), pokriti za zadrževanje toplote, da se doseže temperatura 20 °C, in pustiti pokrito 42 dni, da se prepreči dostop škodljivcem in divjim pticam.

PRILOGA III

DIAGNOSTIČNI POSTOPKI ZA POTRDIČEV IN DIFERENCIALNO DIAGNOZO ATIPIČNE KOKOŠJE KUGE

Postopke za izolacijo in karakterizacijo virusov atipične kokošje kuge, ki sledijo, je treba razumeti kot smernice in minimum, ki naj bi se uporabili pri diagnozi bolezni.

Virus, ki povzroča atipično kokošjo kugo, je tipičen virus družine Paramyxoviridae. Trenutno je devet serološko različnih skupin aviarnih paramiksovirusov z oznakami od PMV-1 do PMV-9. Vsi virusi atipične kokošje kuge spadajo v skupino PMV-1. Za namen diagnostičnih postopkov za potrditev in diferencialno diagnozo atipične kokošje kuge velja naslednja opredelitev:

„Atipična kokošja kuga“ pomeni okužbo perutnine, ki jo povzroča aviarni sev paramiksovirusa 1 z intracerebralnim indeksom patogenosti (ICPI) pri enodnevnih piščancih večjim kot 0,7.

POGLAVJE 1

Odvzem in obdelava vzorcev

1. Vzorci

Kloakalni brisi (ali iztrebki) in trahealni brisi bolnih ptic; iztrebki ali vsebina prebavil, možgani, sapnik, pljuča, jetra, vranica ali drugi očitno prizadeti organi nedavno poginulih ptic.

2. Obdelava vzorcev

Organi in tkiva, naštetih v odstavku 1, se lahko združujejo, je pa bistvena ločena obdelava vzorcev iztrebkov. Brise je potrebno dati v gojišče z antibiotiki, tako da so vanj v celoti potopljeni. Vzorci iztrebkov in organi se homogenizirajo (v zaprtem mešalcu ali z uporabo terilnice, pestiča in sterilnega peska) v gojišču z antibiotiki in razredčijo z gojiščem v suspenzijo s koncentracijo 10–20 % m/v. Suspenzija se najprej približno dve uri pusti na sobni temperaturi (ali dalj časa na 4 °C), potem pa očisti s centrifugiranjem (na primer 10 minut na 800 do 1 000 g).

3. Gojišče z antibiotiki

Različni laboratoriji uspešno uporabljajo gojišča z antibiotiki različne sestave in za določeno državo lahko glede tega svetujejo laboratoriji, ki jih obravnava Priloga II. Za vzorce iztrebkov so potrebne visoke koncentracije antibiotikov in tipična mešanica je: 10 000 enot/ml penicilina, 10 mg/ml streptomcina, 0,25 mg/ml gentamicina in 5 000 enot/ml mikostatina v fiziološki raztopini s fosfatnim pufrom (PBS). Te koncentracije so lahko za tkiva in trahealne brise do petkrat manjše. Za zatiranje klamidij se lahko doda 50 mg/ml oksitetraciklina. Pri izdelavi gojišča je treba po dodajanju antibiotikov nujno preveriti pH in ga korigirati na pH 7,0–7,4.

POGLAVJE 2

Izolacija virusa*Izolacija virusa na kokošjih embrijih*

Po 0,1-0,2 ml očiščenega supernatanta se inokulira v alantoisno votlino vsakega od najmanj štirih kokošjih embrijev, ki so bili inkubirani 8 do 10 dni. Idealno izvirajo ti embriji iz jate proste specifičnih povzročiteljev bolezni, če pa to ni izvedljivo, je sprejemljiva uporaba embrijev, ki izvirajo iz jate, za katero je dokazano, da v njej ni protiteles proti virusu atipične kokošje kuge. Inokulirana jajca se hranijo na 37 °C in dnevno pregledajo s presvetljevanjem. Jajca z mrtvimi ali umirajočimi embriji, ko se pojavijo, in vsa preostala jajca se šest dni po inokulaciji ohladijo na 4 °C in testira se hemaglutinacijska aktivnost alantoisno-amnijskih tekočin. Če do hemaglutinacije ne pride, se zgoraj opisani postopek ponovi, kot inokulat pa se uporabi nerazredčena alantoisno/amnijska tekočina.

Če pride do hemaglutinacije, je potrebno z gojiščno preiskavo izključiti prisotnost bakterij. Če so bakterije prisotne, se lahko tekočine filtrirajo skozi 450-nm membranski filter, dodajo se jim antibiotiki in z njimi se inokulirajo kokošji embriji, kot je opisano zgoraj.

POGLAVJE 3

Diferencialna diagnoza1. *Predhodna diferenciacija*

Namen je, da bi morali biti vsi hemaglutinirajoči virusi predani nacionalnemu laboratoriju iz Priloge II za dokončno določanje, karakterizacijo in test patogenosti. Vendar pa je pomembno čim prej uvesti začasne ukrepe nadzora atipične kokoške kuge, namenjene omejevanju širjenja virusa, v regionalnih laboratorijih pa mora biti možna določitev prisotnosti virusa atipične kokoške kuge. Hemaglutinirajoče tekočine je zato treba uporabiti v testu inhibicije hemaglutinacije, kot je opisano v poglavjih 5 in 6. Pozitivna inhibicija na primer 2⁴ ali več s poliklonskim antiserumom, specifičnim za virus atipične kokoške kuge, s titrom najmanj 2⁹, bi rabila kot predhodna določitev, ki bi omogočila uvedbo začasnih ukrepov nadzora.

2. *Potrđitev*

Nacionalni laboratorij naj bi opravil celotno diferencialno diagnozo katerega koli hemaglutinirajočega povzročitelja. Potrđitev virusa atipične kokoške kuge bi spet bila z inhibicijo v testu inhibicije hemaglutinacije z monospecifičnim piščančjim antiserumom. Testi indeksa intracerebralne patogenosti, kakor so opisani v poglavju 7, bi se morali izvesti za vse pozitivne izolate. Indeksi patogenosti, večji od 0,7, kažejo na prisotnost virusa, ki zahteva popolno izvajanje ukrepov nadzora.

Razvoj tipizacije virusov atipične kokoške kuge v zadnjem času, zlasti tehnike z monoklonskimi protitelesi, je omogočil združevanje sevov in izolatov v skupine. Zlasti so na voljo nekatera monoklonska protitelesa, ki so specifična za cepne seve, uporabljane na ozemlju Skupnosti, in ki se lahko uporabijo v enostavnih testih inhibicije hemaglutinacije.

Ker se lahko živi cepni sevi pogosto izolirajo iz vzorcev, odvzetih perutnini, je prednost njihove hitre identifikacije v nacionalnem laboratoriju iz Priloge II očitna. Takšna monoklonska protitelesa bi moral nabaviti referenčni laboratorij Skupnosti, kot je obravnavano v členu 14, in jih dobaviti nacionalnim laboratorijem, da se omogoči potrjevanje izolacije cepnih virusov.

Nacionalni laboratoriji bi morali predati vse hemaglutinirajoče povzročitelje referenčnemu laboratoriju Skupnosti.

3. *Nadaljnje tipiziranje in karakterizacija izolatov*

Referenčni laboratorij Skupnosti mora dobiti od nacionalnih laboratorijev vse hemaglutinirajoče viruse za nadaljnje antigenske in genetske študije, da se v skladu z nalogami in dolžnostmi referenčnega laboratorija omogoči boljše razumevanje epizootologije boleznih v Skupnosti.

POGLAVJE 4

Hitri testi za odkrivanje virusa in protiteles proti atipični kokoški kugi

Hitri testi za odkrivanje virusa atipične kokoške kuge pri cepljenih pticah in odkrivanje protiteles pri necepljenih pticah so opisani spodaj:

1. *Odkrivanje virusa atipične kokoške kuge*

Za diagnostiko okužb cepljenih ptic se je uporabljalo več hitrih testov, ki neposredno zaznavajo antigene atipične kokoške kuge. Do danes so bili najbolj pogosto uporabljani imunofluorescenčni testi na histoloških rezinah vzdolžno rezanega sapnika in peroksidazni testi na možganih. Ni razloga za dvom, da bi se lahko bili pri okužbah z virusom atipične kokoške kuge uporabljali tudi drugi direktni testi za odkrivanje antigenov.

Slaba stran takšnih testov je, da ni izvedljiva preiskava vseh potencialnih mest replikacije virusa atipične kokošje kuge pri cepljenih pticah. Če tako na primer ni mogoče dokazati virusa v sapniku, to še ne izključuje replikacije virusa v črevesu. Za rutinsko diagnostiko atipične kokošje kuge se ne priporoča nobena direktna metoda odkrivanja, čeprav so lahko takšni testi v specifičnih okoliščinah koristni.

2. Odkrivanje protiteles pri necepljenih pticah

Večina laboratorijev, ki se ukvarjajo z diagnostiko atipične kokošje kuge, je seznanjenih s testom inhibicije hemaglutinacije in spodaj opisana priporočila se nanašajo na ta test za merjenje protiteles proti virusu. Vendar pa se lahko za odkrivanje protiteles proti virusu uspešno uporabljajo tudi encimskoimunski testi (Elisa). Če se želi na ravni regionalnih laboratorijev uporabljati Elisa test, se priporoča, da test nadzoruje nacionalni laboratorij, naveden v Prilogi II.

(a) Vzorci

Če je v jati manj kot 20 ptic, se vzamejo vzorci krvi vsem pticam, pri večjih jatah pa se vzamejo vzorci 20 pticam (tako je ne glede na velikost jate, če je 25 % jate ali več pozitivne, verjetnost, da se odkrije vsaj en pozitiven serum 99 %). Kri se pusti, da koagulira, potem pa se odvzame serum za test.

(b) Preiskava na protitelesa

Posamezne vzorce seruma je treba testirati na sposobnost inhibicije hemaglutinacijskega antigena virusa atipične kokošje kuge v standardnem testu inhibicije hemaglutinacije, kot je opredeljen v poglavju 6.

Stvar razprave je, ali bi bilo treba za IH teste uporabljati 4 ali 8 hemaglutinacijskih enot. Zdi se, da sta obe ustrezni in bi izbira morala biti prepuščena nacionalnim laboratorijem. Izbira uporabljenega antigena pa vpliva na razredčitev, pri kateri se serum obravnava kot pozitiven: pri 4 HAE je pozitiven vsak serum s titrom 2^4 ali več, pri 8 HAE je pozitiven vsak serum s titrom 2^3 ali več.

POGLAVJE 5

Hemaglutinacijski (HA) test

Reagenti

1. Izotonična fiziološka raztopina, puferirana s fosfatnim pufrom (PBS) (0,05 M) na pH 7,0–7,4.
2. Eritrocite, odvzete vsaj trem piščancem prostih specifičnih povzročiteljev bolezni (če to ni mogoče, se lahko vzame kri ptic, ki so redno nadzorovane in za katere je dokazano, da so brez protiteles proti virusu atipične kokošje kuge), dodamo v enak volumen Alseverjeve raztopine. Celice je potrebno pred uporabo trikrat sprati v PBS. Za test se priporoča 1- % suspenzija (hematokrit v/v) v PBS.
3. Za standardni antigen se priporoča sev Ulster 2C virusa atipične kokošje kuge.

Postopek

- (a) V vsako vdolbino plastične mikroplošče damo po 0,025 ml PBS (uporabljati bi se morale plošče z vdolbinami z V-dnom).
- (b) V prvo vdolbino damo 0,025 ml suspenzije virusa (na primer alantoisne tekočine).
- (c) Z uporabo mikrotitracijskega diluterja naredimo dvakratne razredčitve (1:2 do 1:4 096) virusa prek plošče.
- (d) V vsako vdolbino dodamo še po 0,025 ml PBS.
- (e) V vsako vdolbino dodamo po 0,025 ml 1- % eritrocitov.
- (f) Premešamo z nežnim pretkavanjem in damo na 4 °C.
- (g) Plošče se odčitavajo 30–40 minut kasneje, ko se kontrolni eritrociti usedejo. Odčitavamo tako, da ploščo nagnemo in opazujemo prisotnost ali odsotnost toka eritrocitov v obliki solze. V vdolbinah, kjer ni prišlo do HA, bi morali eritrociti teči enako hitro kot kontrolni eritrociti brez virusa.

- (h) Titer HA je največja razredčitev, ki povzroči aglutinacijo eritrocitov. Za to razredčitev se smatra, da vsebuje eno HA enoto (HAE). Natančnejša metoda za določanje titra HA je izvedba HA testa na virusu z razredčitvami blizu začetni razredčitvi, na primer 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 in podobno. To se priporoča za natančno pripravo antigena za test inhibicije hemaglutinacije (glej poglavje 6).

POGLAVJE 6

Test inhibicije hemaglutinacije (IH)

Reagenti (glej poglavje 5)

- (a) Fiziološka raztopina s fosfatnim pufrom (PBS)
- (b) Alantoisna tekočina z virusom, razredčena s PBS tako, da vsebuje 4 ali 8 HAE v 0,025 ml.
- (c) 1- % kokošji eritrociti.
- (d) Kokošji serum za negativno kontrolo.
- (e) Serum za pozitivno kontrolo.

Postopek

- (a) V vsako vdolbino plastične mikroplošče damo po 0,025 ml PBS (uporabijo se plošče z vdolbinami z V-dnom).
- (b) V prvo vdolbino plošče damo 0,025 ml seruma.
- (c) Z uporabo mikrotitracijskega diluterja naredimo dvakratne razredčitve seruma po plošči.
- (d) Dodamo 0,025 ml razredčene alantoisne tekočine, ki vsebuje 4 ali 8 HAE.
- (e) Premešamo s pretrkavanjem in damo ploščo na 4 °C za najmanj 60 minut ali na sobno temperaturo za najmanj 30 minut.
- (f) V vse vdolbine dodamo po 0,025 ml 1- % eritrocitov.
- (g) Premešamo z nežnim pretrkavanjem in damo na 4 °C.
- (h) Plošče se odčitavajo čez 30–40 minut, ko se kontrolni eritrociti usedejo. To naredimo tako, da ploščo nagnemo in gledamo prisotnost ali odsotnost toka v obliki solze z isto hitrostjo, kot jo ima tok v kontrolnih vdolbinah, ki vsebujejo samo eritrocite (0,025 ml) in PBS (0,05 ml).
- (i) Titer IH je največja razredčitev antiseruma, ki povzroči popolno inhibicijo 4 ali 8 enot virusa (vsak test mora vključevati HA titracijo, da se potrdi prisotnost zahtevanih HAE).
- (j) Rezultati so veljavni, če je titer seruma za negativno kontrolo manjši od 2³ za 4 HAE ali 2² za 8 HAE in je titer seruma za pozitivno kontrolo največ za eno razredčitev drugačen od znanega titra.

POGLAVJE 7

Test indeksa intracerebralne patogenosti

1. Kužna, sveže pridobljena alantoisna tekočina (HA titer mora biti večji od 2⁴) se razredči 1:10 v sterilni izotonični fiziološki raztopini (protitelesa se ne smejo uporabiti).
2. 0,05 ml razredčenega virusa se injicira intracerebralno v vsakega od desetih enodnevnih piščancev (na primer 24 ur; 40 ur po izvalitvi). Piščanci bi morali biti izvaljeni iz jajc, ki izvirajo iz jate proste specifičnih povzročiteljev bolezni.
3. Ptice se pregledujejo v 24-urnih intervalih, osem dni.
4. Pri vsakem opazovanju se vsaka ptica točkuje: 0 = normalna; 1 = bolna; 2 = mrtva.
5. Indeks se izračuna, kot je prikazano v naslednjem primeru:

Klinični znaki	Dan po inokulaciji (število ptic)								Skupaj	Rezult- at
	1	2	3	4	5	6	7	8		
normalne	10	4	0	0	0	0	0	0	14 × 0	= 0
bolne	0	6	10	4	0	0	0	0	20 × 1	= 20
mrtve	0	0	0	6	10	10	10	10	46 × 2	= 92
									Skupaj = 112	

Indeks je povprečen rezultat po ptici po pregledu = $112/80 = 1,4$

POGLAVJE 8

Test sposobnosti tvorbe plakov

1. Običajno je najbolje uporabiti niz razredčitev virusa, da se zagotovi prisotnost optimalnega števila plakov na plošči. Zadostovati bi morale desetkratne razredčitve do 10^{-7} v PBS.
2. Strnjena plast piščančjih embrionalnih celic ali ustrezna celična linija (na primer Madin–Darby govejih ledvic) se pripravijo v petrijevkah premera 5 cm.
3. V vsako od dveh petrijev se doda po 0,2 ml vsake razredčitve virusa in pusti 30 minut, da se virus absorbira.
4. Po trikratnem spiranju s PBS se okužene celice prekrijejo z ustreznim gojiščem z 1- % koncentracijo agarja, ki ali vsebuje 0,01 mg/ml tripsina ali pa v njem tripsina ni. Pomembno je, da se gojišču za prekrivanje ne dodaja seruma.
5. Po 72-urni inkubaciji pri 37 °C bi morali biti plaki dovolj veliki. Najbolje se vidijo, če se prekrivna plast agarja odstrani in se strnjena plast celic obarva s kristal vijoličnim (0,5 % m/v) v 25 % v/v etanolu.
6. Vsi virusi, inkubirani v prisotnosti tripsina v prekrivni plasti, morajo dati jasno vidne plake. Ko v prekrivni plasti ni tripsina, povzročijo plake samo virusi, ki so virulentni za kokoši.

PRILOGA IV

SEZNAM NACIONALNIH LABORATORIJEV ZA ATIPIČNO KOKOŠJO KUGO

BELGIJA	Institut National de Recherches Vétérinaires Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
DANSKA	National Veterinary Laboratory Poultry Disease Division Hangøvej 2 DK-8200 Aarhus N.
ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA	Bundesforschungsanstalt für Viruskrankheiten der Tiere Anstaltsteil Riems (Friedrich-Löffler-Institut) D-O-2201 Insel Riems
FRANCIJA	Centre national d'études vétérinaires et alimentaires, Laboratoire central de recherches agricoles et porcines BP 53 F-22440 Ploufragan
GRČIJA	Ινστιτούτο Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων Νεαπόλεως 25 Αγ. Παρασκευή — Αθήνα, Ελλάδα
IRSKA	Veterinary Research Laboratory Abbotstown Castleknock, IRL-Dublin 15
ITALIJA	Instituto Zooprofilattico Sperimentale di Padova Via G. Orus n. 2 I-35100 Padova
LUKSEMBURG	Institut National de Recherches Vétérinaires Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
NIZOZEMSKA	Centraal Diergeneeskundig Instituut Vestiging Virologie Houtribweg 39 NL-8221 RA Lelystad
PORTUGALSKA	Laboratorio Nacional de Investigação Veterinária (LNIV) Estrada de Benfica 701 1500 Lisboa
ŠPANIJA	Laboratorio de Sanidad y Producción Animal Zona Franca, Circunvalación-Tramo 6 Esquina Calle 3 E-08004 Barcelona
ZDRUŽENO KRALJESTVO	Central Veterinary Laboratory New Haw, Weybridge, GB Surrey-KT15 3NB

PRILOGA V

REFERENČNI LABORATORIJ SKUPNOSTI ZA ATIPIČNO KOKOŠJO KUGO

Ime laboratorija:

Central Veterinary Laboratory
New Haw
Weybridge
Surrey KT15 3NB
United Kingdom

Naloge in dolžnosti referenčnega laboratorija Skupnosti za atipično kokošjo kugo so:

1. usklajevanje metod, ob posvetovanju s Komisijo Skupnosti, ki se uporabljajo v državah članicah za diagnostiko atipične kokošje kuge. Natančneje z:
  - (a) tipizacijo, hranjenjem in dobavljanjem sevov virusa atipične kokošje kuge za serološke teste in pripravo antiserumov;
  - (b) dobavo standardnih serumov in drugih referenčnih reagentov nacionalnim referenčnim laboratorijem z namenom standardizacije testov in reagentov, ki se uporabljajo v državah članicah;
  - (c) izgradnjo in vzdrževanjem zbirke sevov in izolatov virusa atipične kokošje kuge;
  - (d) organizacijo periodičnih primerjalnih testov diagnostičnih postopkov na ravni Skupnosti;
  - (e) zbiranjem in primerjavo podatkov in informacij o uporabljenih diagnostičnih metodah in rezultatih testov, ki se izvajajo v Skupnosti;
  - (f) karakterizacijo izolatov virusov atipične kokošje kuge z najsodobnejšimi razpoložljivimi metodami, da se omogoči boljše razumevanje epizootiologije atipične kokošje kuge;
  - (g) sledenjem razvoju nadzora, epizootiologije in preventive atipične kokošje kuge v svetu;
  - (h) vzdrževanjem strokovnega znanja in izkušenj glede virusa atipične kokošje kuge in drugih ustreznih virusov, kar omogoča hitro diferencialno diagnozo;
  - (i) pridobivanjem temeljitega znanja o pripravi in uporabi imunoloških zdravil v veterinarski medicini, ki se uporabljajo za izkoreninjenje in nadzor atipične kokošje kuge;
2. aktivno pomočjo pri diagnozi izbruhov atipične kokošje kuge v državah članicah s sprejemanjem izolatov virusa za potrditveno diagnozo, karakterizacijo in epizootiološke študije;
3. omogočati usposabljanje ali vzdrževanje znanja strokovnjakov na področju laboratorijske diagnostike z namenom usklajevanja postopkov na celotnem ozemlju Skupnosti.

PRILOGA VI

ATIPIČNA KOKOŠJA KUGA

— TEKMOVALNI GOLOBI

— V UJETNIŠTVU GOJENE PTICE

1. Lokacija:
  - golobjak: .....
  - gospodarstvo: .....
2. Ime(-na) in naslov(-i) lastnika(-ov): .....
3. Sum atipične kokošje kuge
  - (a) datum: .....
  - (b) razlog: .....
  - (c) število: — golobov, gojenih pri postavitvi suma na bolezen: .....
  - v ujetništvu gojenih ptic: .....
4. Potrditev atipične kokošje kuge
  - (a) datum: .....
  - (b) potrdil: .....
  - (c) klinični znaki, opaženi ob potrditvi: .....
5. Status glede cepljenja pri postavitvi suma na bolezen: .....
6. Omejitev premikov uvedena na: .....
7. Omejitev premikov ukinjena na: .....
8. Število jat v oddaljenosti enega kilometra od golobjaka ali gospodarstva iz točke 1: .....

PRILOGA VII

MINIMALNA MERILA ZA NAČRTE UKREPOV V PRIMERU IZBRUHA BOLEZNI

Načrti ukrepov v primeru izbruha bolezni morajo ustrezati najmanj naslednjim merilom:

1. ustanovitev kriznega centra na nacionalnem nivoju, ki usklajuje vse ukrepe nadzora v zadevni državi članici;
  2. zagotovi se seznam lokalnih centrov za nadzor bolezni, ki imajo zadostne zmogljivosti, da lahko usklajujejo ukrepe za nadzor bolezni na lokalni ravni;
  3. podajo se natančni podatki o osebju, vključenem v izvajanje ukrepov nadzora, njegovi usposobljenosti in nalogah;
  4. vsak lokalni center za nadzor bolezni mora biti sposoben nemudoma stopiti v stik z osebami ali organizacijami, ki so neposredno ali posredno vpletene v izbruh;
  5. na voljo morata biti oprema in material za ustrezno izvajanje ukrepov za nadzor bolezni;
  6. priskrbijo se natančna navodila za ukrepe, ki jih je treba izvajati ob sumu in potrditvi okužbe ali kontaminacije, vključno s predlaganimi metodami za uničevanje trupel;
  7. vzpostavijo se programi usposabljanja za vzdrževanje in pridobivanje strokovnega znanja v terenskih in upravnih postopkih;
  8. diagnostični laboratoriji morajo biti opremljeni za postmortalne preglede, imeti ustrezne zmogljivosti za serologijo, histologijo in podobno ter morajo vzdrževati usposobljenost za hitro diagnostiko. Poskrbeti se mora za hiter prevoz vzorcev;
  9. priskrbijo se podrobnosti glede količine cepiva proti atipični kokošji kugi, za katero se ocenjuje, da bi bila potrebna v primeru ponovne uvedbe cepljenja v sili;
  10. sprejmejo se določbe, ki zagotavljajo pravna pooblastila, potrebna za izvajanje načrtov ukrepov v primeru izbruha bolezni.
-